

Dato: 16.10.2013

Det kongelige kulturdepartement
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Høringsvar: Forslag til forskrift om kvalifikasjonskrav for personale i folkebibliotek

Kulturdepartementet har sendt ut på høring forslag til forskrift om kvalifikasjonskrav for personale i folkebibliotek, der det i hovedsak spørres etter innspill på følgende områder:

- om tre års praktisk erfaring er tilfredsstillende for å kompensere for manglende faglig kompetanse,
- at det når det innvilges fast dispensasjon fra kravet om fagutdannet biblioteksjef hviler et ansvar på kommunen for videre opplæring av biblioteksjefen, og at utdanningsopplegget i regi av Nasjonalbiblioteket fases ut,
- og at dispensasjon fra kravet om fagutdannet biblioteksjef i særskilte tilfeller – for kommuner med bred bibliotekfaglig kompetanse – overlates til kommunene selv å vurdere, og at dette skal gjelde kommuner som har minst fem ansatte som allerede oppfyller kompetansekravet i forskriften.

I sum vil dette redusere den bibliotekfaglige kompetansen som norske folkebibliotek trenger i tida framover, når folkebibliotekene skal utvikle nye tjenester og oppfylle intensjonen i bibliotekloven om å være møteplasser og arenaer for aktuell debatt. Ved å redusere kravet om bibliotekfaglig kompetanse i de mindre bibliotekene, samtidig med at kravet også reduseres i de større kommunene, skapes en uthuling av kompetansekravet. Det er hensiktsmessig å fjerne den midlertidige dispensasjonen, men det bør legges større vekt på at en kommune som tilsetter en biblioteksjef på dispensasjon, skal legge til rette for også formell kompetanseheving av den som ansettes.

- Tre års praktisk erfaring fra arbeid i bibliotek kan ikke sidestilles kompetanseutvikling på viktige utviklingsområder, selv om dette er tenkt å være en kombinasjon med en bachelorgrad innenfor andre fagområder. Listen over bibliotekfaglige relevante fag som listes opp i høringsbrevet på side 2, viser bredden og mangfoldet i det som kreves. Det vil være av avgjørende betydning at dette ikke bare er kompetanse som bygges opp gjennom ren praksis, men også gjennom teoretisk utdanning.
- Det er hensiktsmessig å legge ansvaret for videre opplæring av en biblioteksjef som er ansatt på dispensasjon, på kommunen. Dette samsvarer dårlig med forslaget om at tre års praktisk erfaring kan sidestilles fagutdanning.

- Å sette en grense på fem bibliotekfaglig ansatte som definisjon på "bred bibliotekfaglig kompetanse" kan slå uheldig ut. Det er uklart om det dreier seg om årsverk eller stillinger. Det er rundt 35 kommuner i dag som har minst fem årsverk bibliotekutdannet personale – et betraktelig høyere antall enn de som har søkt slik dispensasjon fram til nå. Regner man stillinger i stedet for årsverk, blir antallet kommuner sannsynligvis høyere. Da denne spesielle dispensasjonen ble innført, var det snakk om store kommuner, og det har vært en gjengs oppfatning at dette har dreid seg om de større bykommunene. Det er slike som har søkt, og fått dispensasjon fram til nå. Det er for øvrig ikke korrekt at alle kommuner som har søkt, har fått dispensasjon – Sørums kommuner fikk for noen år siden avslag på slik søknad.

Forskriften tar ikke høyde for at det er en fremtidsrettet kompetanse som skal til, når bibliotekene skal fornye seg. Dette er svært viktig for nettopp den som er satt til å lede biblioteket, altså biblioteksjefen.

I forskriftens § 2 bør siste linje strykes.

Forskriftens § 5 bør lyde:

"Kommuner med bred bibliotekfaglig kompetanse kan ansette biblioteksjef uten bibliotekfaglig utdanning. Med bred bibliotekfaglig kompetanse menes her bibliotek som har oppdatert kompetanse innen hele feltet av bibliotekrelevante fag. Nasjonalbiblioteket kan gi slik dispensasjon."

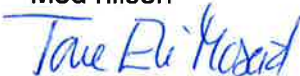
Det er ellers lite incitament i forslag til ny forskrift, når det gjelder det som skrives om regjeringens bibliotekpolitikk, nemlig at større og mer robuste enheter er en målsetting. Hvis det når en dispensasjonssøknad skal vurderes, skal legges vekt på om kompetansekravet kan oppfylles ved samorganisering mellom kommuner, bør det synliggjøres bedre i forskriften. Nasjonalbiblioteket, som har ansvar for å forvalte forskriften, bør ha et bredere grunnlag for å gi veiledning på dette feltet.

Tønsberg og Nøtterøy bibliotek er det eneste eksempelet i sitt slag i Norge, der to kommuner samarbeider om et felles bibliotek. Det er fagutdannet biblioteksjef ved Tønsberg og Nøtterøy bibliotek.

Det framstår som en slags kuriositet i høringsutkastet, at nettopp målet med større og mer robuste enheter for å styrke mulighetene for å rekruttere fagutdannet biblioteksjef kan føre til at en kommune kan gi seg selv dispensasjon fra kravet, fordi biblioteket kan ende opp med flere enn fem ansatte med bibliotekfaglig utdanning. Det er verdt å ha med i vurderingen av forslag til forskrift, at Stortinget ved behandling av endringer i Lov om folkebibliotek opprettholdt kravet om at alle kommuner skal ha fagutdannet biblioteksjef. Dette bør forskriften støtte opp under.

Tønsberg og Nøtterøy bibliotek har et eget styre. Fordi styret ikke har noe møte før i slutten av november, sendes denne høringsuttalelsen administrativt, i forståelse med styrets leder.

Med hilsen

Tone Eli Moseid
virksomhetsleder

Kopi til:

Nøtterøy kommune

Postboks 250

3163 NØTTERØY